

Concello de Lousame

Praza Teodomiro Hidalgo, 1
15214 Lousame
A Coruña
981 82 04 94
www.concellodelousame.com
concellodelousame@concellodelousame.com
C.I.F. P-1504300-c

ACTA Nº 2022/4

SESIÓN EXTRAORDINARIA E URXENTE DO PLENO CORPORATIVO

SALÓN DE PLENOS DO CONCELLO DE LOUSAME,
VENRES, 8 DE ABRIL DE 2022

7) APROBACIÓN, SE PROCEDE, DO NOMEAMENTO COMO FILLO PREDILECTO DE LOUSAME A D. RAMÓN QUEIRO FILGUEIRA

A Alcaldía da conta da proposta de acordo que se somete a consideración do Pleno Corporativo, que é a que de seguido se indica:

*Asunto: Nomeamento de fillo predilecto do Concello de Lousame a
Don Ramón Queiro Filgueira
Expediente: 2022/X998/000034*

1

PROPOSTA DA ALCALDÍA

“O Concello de Lousame, órgano competente para a adopción deste acordo, segundo as competencias outorgadas pola lexislación vixente en materia de réxime local, e segundo os seguintes antecedentes administrativos e fundamentación xurídica:

Antecedentes Administrativos:

Primeiro: O día 25.06.2021, con Rexistro de Entrada núm. 202199900000277, don Francisco Javier Expósito Paradela, solicita o nomeamento de Fillo Predilecto do Concello de Lousame a D. Ramón Queiro Filgueira.

Concello de Lousame

Praza Teodomiro Hidalgo, 1
15214 Lousame
A Coruña
981 82 04 94
www.concellodelousame.com
concellodelousame@concellodelousame.com
C.I.F. P-1504300-c

Segundo: O Concello de Lousame, logo de tramitar o expediente para aprobación do Regulamento de Honras e Distincións do Concello de Lousame, considera que na persoa de Don Ramón Queiro Filgueira danse as cualidades persoais e profesionais merecedoras de obter o título de Fillo Predilecto do Concello de Lousame.

Terceiro: Esas cualidades persoais e profesionais están explicitadas na Memoria da Alcaldía, de data de 31.03.2022, incorporada ao expediente administrativo.

Fundamentación Xurídica:

Primeiro: O Regulamento de Honras e Distincións do Concello de Lousame permite outorgar, con carácter póstumo, o título de fillo predilecto que poderá recaer naquelas persoas nadas en Lousame polas súas destacadas cualidades persoais, méritos sinalados que os fagan merecentes do agradecemento e da gratitude dos veciños.

Segundo: Na Memoria da Alcaldía, de data de 31.03.2022, recóllense con profusión as citadas cualidades profesionais e méritos que conflúen na persoa de Don Ramón Queiro Filgueira, e que o fan merecedor de tal distinción.

Á vista do expediente tramitado, este Pleno Corporativo ACORDA:

Primeiro: Conceder, con carácter póstumo, o título de **fillo predilecto do Concello de Lousame a Don Ramón Queiro Filgueira**, polas súas destacadas cualidades persoais, méritos académicos e profesionais e singularmente, por ter levado o nome de Lousame alí por onde pasou, o

2

Concello de Lousame

Praza Teodomiro Hidalgo, 1
15214 Lousame
A Coruña
981 82 04 94
www.concellodelousame.com
concellodelousame@concellodelousame.com
C.I.F. P-1504300-c

que o fai merecedor do agradecemento e da gratitude dos veciños de Lousame.

Segundo: Redactar o título de fillo predilecto nun pergamiño no que constará o título, o nome e apelidos do designado, as razóns nas que se basea a súa concesión e a data do recoñecemento pola Corporación. Este título será asinado pola Alcaldía, en representación da Corporación.

Terceiro: Posteriormente, será convocada toda a Corporación para a celebración do acto solemne, que se levará a cabo no lugar que se estime idóneo, aos efectos de permitir a asistencia da cidadanía”

A Alcaldía da conta da Memoria Xustificativa que consta no expediente e onde se explican os motivos polos que se propón a concesión desta distinción:

3

“A Corporación do Concello de Lousame propón outorgarlle ao noso benquerido veciño Ramón Queiro Filgueira o título de Fillo Predilecto deste Concello como recoñecemento á súa brillante traxectoria profesional e persoal na que exerceu como embaixador de Lousame alá onde foi.

Gustaríanos destacar non a súa carreira profesional, brillante a todas luces, senón tamén a súa faceta persoal como home bo, familiar e afable, na que sempre tivo moi presente as súas raíces facendo gala delas e levando por bandeira a Galicia, resaltando en todo momento o seu especial apego o seu Lousame natal, ao que sempre regresaba para coller folgos.

Home de palabra, sinxelo e agradecido, amante do seu traballo e a quen o éxito non lle chegou por sorte, senón por toda unha vida de esforzo e constancia que adicou a súa vocación e grande paixón, a arquitectura.

E non podía ser menos despois de criarse neste Concello onde a pedra cobrou forma e con ela se levaron a cabo edificacións senlleiras, dende castros, como o de Comparada, ata pontes, como a de Berrimes, pasando por mosteiros como Toxosoutos ou as papeleiras. Non en balde no escudo do concello figuran dúas laxes, xerme e comezo de toda construción.

O seu tesón e capacidade fixeron que pronto comezara a despuntar.

A súa biografía é, como diría del Rafael Manzano, (primeiro mestre e logo compañeiro e amigo entrañable) un grandioso exemplo de superación.

“Nacín – diría- nunha moi pequena aldea de Galicia, que se chama Meixonfrío na parroquia de Tállara. Por tanto, eu son unha persoa de aldea. Aquel núcleo tiña catorce veciños. Estudei nunha escola na que estabamos desde párvulos ata que se pasaba a traballar. Non era normal que estudase ninguén. Son un afortunado, porque cando cumprín dez anos crearon en Noia un instituto laboral marítimo-pesqueiro.

Tiven a fortuna de que Adelina, a miña mestra da aldea aconsellase aos meus pais que fose ao instituto. O normal era que eu, que fun premio extraordinario desa primeira promoción, seguise o camiño do mar. Pero non foi así.”

Concello de Lousame

Praza Teodomiro Hidalgo, 1
15214 Lousame
A Coruña
981 82 04 94
www.concellodelousame.com
concellodelousame@concellodelousame.com
C.I.F. P-1504300-c

Rematada a súa primeira formación na escola rural de Vilar de Tállara, a fortuna fixo que coincidise coa fundación do Instituto Laboral de Noia, no que seguiu a súa formación, acadando nesta institución o Título de Bacharelato no ano 1959 formando parte da primeira promoción e obtendo a cualificación de Sobresaínte con Premio.

A comezos do curso 59-60 deixa a aldea de Meixonfrío e marcha cara a capital, Madrid, para estudar Aparelladores, obtendo a titulación en xuño de 1964.

Mentres cursa estes estudos e compatibilizando os mesmos, ingresa por oposición na Escola Politécnica do Exército e, tras realizar o correspondente curso de especialización, é promovido ao cargo de Alférez Proxectista.

5

Dende setembro de 1964 ata setembro de 1966 reside en Palma de Mallorca exercendo como deliniante proxectista no Rexemento Mixto de artillería nº 91 de Palma e como aparellador do Concello de Capdepera.

A finais de 1966 trasládase a Sevilla para estudar Arquitectura accedendo a dita titulación en 1972.

Dous anos antes (1970) comeza a súa colaboración co profesor arquitecto D. Rafael Manzano Martos o que lle permite a Don Ramón intervir na restauración dos mais importantes monumentos da Baixa Andalucía e consolidar definitivamente a súa vocación.

Concello de Lousame

Praza Teodomiro Hidalgo, 1
15214 Lousame
A Coruña
981 82 04 94
www.concellodelousame.com
concellodelousame@concellodelousame.com
C.I.F. P-1504300-c

Para o curso 72 -73 concédesele unha Beca na Academia Española de Belas Artes de Roma, realizando o Curso Internacional sobre a conservación e restauración dos monumentos nos centros históricos e, ao mesmo tempo, asiste á docencia de especialización na Facultade de Arquitectura, obtendo en 1976 o título de “Specializzazione per lo Studio ed il Restauro dei Monumenti”

Tras o ciclo italiano volta a España e incorpórase á docencia na Escola Técnica Superior de Arquitectura de Sevilla compatibilizando co seu traballo como arquitecto colaborador da Dirección Xeral de Belas Artes, destacando neste período (73-79) as actuacións feitas no Conxunto monumental de Arcos, Castelo de Olvera, Murallas de Ronda, Tarifa e Estepa, así como nos conventos das Carmelitas de Utrera, na igrexa de San Martín e o convento Madre de Deus de Sevilla.

6

No ano 1979 abre despacho, de arquitectura “Estudio QUEIRO, arquitectos, diseñadores, constructores e pensadores de Sevilla” que opera nos campos da arquitectura, o urbanismo, a rehabilitación, a investigación e a docencia.

O exercicio privado da súa profesión, permítelle realizar os cursos Básico e Superior de Urbanismo (80-81) no Instituto de Desenrolo Rexional e da Dirección Xeral de Administración Local, obtendo o diploma de Técnico Urbanista.

Concello de Lousame

Praza Teodomiro Hidalgo, 1
15214 Lousame
A Coruña
981 82 04 94
www.concellodelousame.com
concellodelousame@concellodelousame.com
C.I.F. P-1504300-c

Tamén realiza os cursos de Doutoramento e de investigación, alcanzando o título de Doutor Arquitecto coa cualificación de Sobresaínte “Cum Laude” no ano 1984.

En 1987 é nomeado profesor titular de Urbanística e Ordenación do Territorio da Escola Técnica Superior de Arquitectura de Sevilla.

As obras mais destacables nas que participou nestes últimos anos foron, entre outras, a restauración do Pazo “Recreo das Cadenas” en Xerez, que foi inaugurado por SS.MM os Reis de España en outubro de 1988 e en Sevilla a restauración e rehabilitación do antigo Pazo dos Duques de Arcos, do Convento dos Terceros e Pazo dos Ponce de León, (hoxe sede EMASESA), que obtivo o Premio “Hispania Nostra” en 1990.

7

Con Manzano coñeceu toda Andalucía percorréndoa desde Xaén a Cádiz e de Málaga a Huelva. Traballou en lugares tan privilexiados como é o Alcázar coincidindo con persoeiros como Alfonso Jiménez, e desenvolvendo toda a política de protección do patrimonio que facía o grandísimo director xeneral que foi don Florentino Pérez Embid”.

Vemos unha brillante carreira, estudoso do seu oficio, deliniante, aparellador, conferenciante e destacado Arquitecto. Admírase sobre todo o seu extraordinario labor de restauración de edificios monumentais, onde exhibe, xunto ao seu exquisito respecto á integridade do monumento, o seu bo facer na modernización dos seus elementos esenciais.

Aí están, por citar só algúns dos seus logros aínda non citados, a restauración do Hospital de Venerables Sacerdotes, terminando o traballo que iniciou o gran Fernando Chueca Goitia, a restauración de Casa Palacio dos Pinelo, sede das Reais Academias de Belas Artes de Santa Isabel de Hungría, Medicina e Boas Letras.

Foi Catedrático de Urbanística e Ordenación do Territorio da Universidade de Sevilla, Presidente do Colexio de Arquitectos de Sevilla e do Consello Andaluz de Colexios de Arquitectos. Ingresou na Real Academia de Belas Artes de Santa Isabel de Hungría en 1995, ocupando a praza de Académico Numerario que ostentaran figuras tan destacadas como Galnares Sagastizábal e Juan Talavera.

O seu discurso de ingreso foi “Sevilla: Ordenanzas e Morfoloxía Urbana” e contestoulle o Académico Rafael Manzano Martos que lle saudou con estas palabras que hoxe son un testemuño de afecto que compartimos coa Academia: “Aquí temos, revestido das galas académicas, a un home que todo o gañou co seu esforzo, que nada lle foi dado gratis nin por herdanza nesta vida”.

Exercendo a súa galeguidade colaborou con “Lar Gallego de Sevilla” dende a súa chegada a cidade, declarando Don R. Alfredo Otero, xerente de dita asociación:

“Ramón estuvo siempre dispuesto a colaborar cos responsables da dirección da nosa sociedade, demostrando a súa galeguidade e contaxiando ilusión e cariño pola súa querida terra. Lar Gallego ten

Concello de Lousame

Praza Teodomiro Hidalgo, 1
15214 Lousame
A Coruña
981 82 04 94
www.concellodelousame.com
concellodelousame@concellodelousame.com
C.I.F. P-1504300-c

que agradecerlle a súa inestimable axuda en todo o proceso de adquisición da nosa sede”

A súa militancia como galego foi merecedora do premio “Anduriña de Plata” que lle foi entregado o 11.10.1995 en Sevilla en no que reza: “Don Ramón Queiro Filgueira, Arquitecto, Artista y gallego ilustre”

Durante toda a súa vida sentiuse orgulloso da súa aldea, a súa parroquia e o seu pobo levando o nome de Lousame alí por onde foi. Nunca perdeu a oportunidade de falar da súa orixe neste concello, do seu encanto e a súa riqueza voltando á casa familiar todos os anos ata que logrou rematar a súa propia que levantou, como non podía ser doutra forma, no seu benquerido Meixonfrío”.

9

A Alcaldía pregunta se hai intervencións. Non habendo intervencións, somete o asunto a votación.

En consecuencia o Pleno Corporativo, por nove (9) votos a favor (emitidos polo concelleiros/as do GPM do PP e PSdG-PSOE) e unha (1) abstención (emitida polo concelleiro do Grupo Mixto), sendo once (11) o seu número legal de membros, e polo tanto co quórum da maioría absoluta, adopta o seguinte ACORDO:

“O Concello de Lousame, órgano competente para a adopción deste acordo, segundo as competencias outorgadas pola lexislación vixente en materia de réxime local, e segundo os seguintes antecedentes administrativos e fundamentación xurídica:

Antecedentes Administrativos:

Primeiro: O día 25.06.2021, con Rexistro de Entrada núm. 202199900000277, don Francisco Javier Expósito Paradela, solicita o nomeamento de Fillo Predilecto do Concello de Lousame a D. Ramón Queiro Filgueira.

Segundo: O Concello de Lousame, logo de tramitar o expediente para aprobación do Regulamento de Honras e Distincións do Concello de Lousame, considera que na persoa de Don Ramón Queiro Filgueira danse as cualidades persoais e profesionais merecedoras de obter o título de Fillo Predilecto do Concello de Lousame.

Terceiro: Esas cualidades persoais e profesionais están explicitadas na Memoria da Alcaldía, de data de 31.03.2022, incorporada ao expediente administrativo.

10

Fundamentación Xurídica:

Primeiro: O Regulamento de Honras e Distincións do Concello de Lousame permite outorgar, con carácter póstumo, o título de fillo predilecto que poderá recaer naquelas persoas nadas en Lousame polas súas destacadas cualidades persoais, méritos sinalados que os fagan merecentes do agradecemento e da gratitude dos veciños.

Segundo: Na Memoria da Alcaldía, de data de 31.03.2022, recóllense con profusión as citadas cualidades profesionais e méritos que conflúen na persoa de Don Ramón Queiro Filgueira, e que o fan merecedor de tal distinción.

Á vista do expediente tramitado, este Pleno Corporativo ACORDA:

Primeiro: Conceder, con carácter póstumo, o título de **fillo predilecto do Concello de Lousame a Don Ramón Queiro Filgueira**, polas súas destacadas cualidades persoais, méritos académicos e profesionais e singularmente, por ter levado o nome de Lousame alí por onde pasou, o que o fai merecedor do agradecemento e da gratitude dos veciños de Lousame.

Segundo: Redactar o título de fillo predilecto nun pergamiño no que constará o título, o nome e apelidos do designado, as razóns nas que se basea a súa concesión e a data do recoñecemento pola Corporación. Este título será asinado pola Alcaldía, en representación da Corporación.

Terceiro: Posteriormente, será convocada toda a Corporación para a celebración do acto solemne, que se levará a cabo no lugar que se estime idóneo, aos efectos de permitir a asistencia da cidadanía”

